

НЕПЕРЕВЕРШЕНІ РОМАНИ ВІД КОРОЛЕВИ ДЕТЕКТИВУ!

Аґату Крісті знають у всьому світі як королеву детективу. Продано близько мільярда примірників її творів англійською мовою, ще один мільярд — у перекладі 100 іноземними мовами. Вона — найпопулярніший автор усіх часів. За кількістю перевидань її книжки поступаються лише Біблії та творам Шекспіра.

Оголошення в щотижневій газеті неабияк заінтригувало мешканців англійської провінції: їх запрошено на дивну виставу — вбивство. Охочі подивитися на це, а їх виявилось чимало, певно, забули, що весь світ — театр, а люди в ньому — актори, а не глядачі. Тож ролі жертв уже розподілено...

Тільки старенькій міс Марпл до снаги викрити загадкового постановника кривавої драми.

www.agathachristie.com

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4567-9

9 786171 245679

Аґата Крісті

ОГОЛОШЕНО ВБИВСТВО

Класика англійського детективу

Аґата Крісті

ОГОЛОШЕНО
ВБИВСТВО

Agatha Christie®

Агата Крісті

ОГОЛОШЕНО
ВБИВСТВО

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2018 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)
К82

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Christie A. A Murder is Announced : A Novel / Agatha Christie. —
London : HarperCollins, 2002.

www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Віктора Шовкуна*

Дизайн обкладинки

CreaLab

Creative Laboratory

ISBN 978-617-12-4567-9
ISBN 978-0-00-728258-6 (англ.)

AGATHA CHRISTIE, MISS MARPLE and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

A Murder is Announced © 1950 Agatha Christie Limited. All rights reserved

Translation entitled «Оголошено вбивство» © 2010 Agatha Christie Limited. All rights reserved

- © Hemirol Ltd, видання українською мовою, 2018
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2018

Агату Крісті знають у всьому світі як королеву детективу. Близько мільярда примірників її творів продано англійською мовою, ще один мільярд — у перекладі 100 іноземними мовами. Вона — найпопулярніший автор усіх часів і всіма мовами, а за кількістю видань поступається лише Біблії та драматургу Шекспіра. Вона — автор 80 детективних романів та збірок оповідань, 19 п'єс і 6 романів, опублікованих під ім'ям Мері Вестмейкот.

Перший роман Агати Крісті — «Таємнича пригода в Стайлзі» — був написаний наприкінці Першої світової війни, у якій письменниця брала участь, перебуваючи у волонтерському медичному загоні. У цьому романі вона створила образ Еркюля Пуаро — маленького бельгійського детектива, якому судилося стати найпопулярнішим героєм у літературі детективного жанру після Шерлока Холмса. Цей роман був опублікований у видавництві «Бодлі-Гед» у 1920 році.

Після цього Агата Крісті щороку видавала по книжці, а в 1926 році написала свій шедевр — «Убивство Роджера Екрюйда». То була її перша книжка, опублікована видавництвом «Колінз», що започаткувала плідну й ефективну співпрацю автора з видавництвом, яка тривала 50 років і спричинилася до створення 70 книжок. «Убивство Роджера Екрюйда» стало також першою книжкою Агати Крісті, яка була інсценована — під назвою «Алібі» — й успішно поставлена на сцені одного з лондонських театрів Вест-Енду. «Пастка на мишей» — найславетніша п'єса письменниці — була вперше

поставлена в 1952 р. і не сходить зі сцени протягом найтрьовалішого часу в історії театральних вистав.

У 1971 р. Агата Крісті отримала титул Дами Британської Імперії. Вона померла в 1976 р., а кілька її творів вийшли друком помертно. Найуспішніший бестселер письменниці — «Сонне вбивство» — з'явився друком дещо згодом у тому ж таки році, після чого вийшли її автобіографія та збірка оповідань «Останні справи міс Марпл», «Пригода в затоці Поленза» й «Поки триває світло». У 1998 р. «Чорна кава» стала першою з п'єс Агати Крісті, на сюжеті якої інший автор, Чарлз Осборн, побудував свій роман.

*Присвячується Ральфові та Ен Ньюмен,
у чиєму домі я вперше з приємністю прочитала
«Прекрасну смерть»*

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Оголошено вбивство

I

Щоранку від о пів на восьму до пів на дев'яту, крім неділь, Джонні Бат об'їздив на велосипеді село Чипінг-Клегорн, голосно насвистуючи крізь зуби, зупинявся біля кожного будинку чи котеджу й засовував до поштової скриньки ті вранішні газети, які господар передплатив у містера Тотмена, власника газетного кіоску на Гай-стріт. Так, полковникові та місіс Істербрук він привозив «Таймс» і «Дейлі Грєфік», місіс Светенгем — «Таймс» та «Дейлі Воркер», міс Гінчкліф та міс Мергатройд — «Дейлі Телеграф» і «Нью-Кронікл», міс Блеклок — «Телеграф», «Таймс» і «Дейлі Мейл».

У всі ці будинки й практично в кожен дім у Чипінг-Клегорні він щоп'ятниці доставляв також по примірнику місцевої газети «Норт-Бенгем Ньюс енд Чипінг-Клегорн Газет», яку в селі називали просто «Газетою».

Отже, щоранку в п'ятницю, скинувши побіжним поглядом на заголовки в одній із центральних газет

(Міжнародна напруженість зростає! Сьогодні відбудеться Асамблея ООН! Поліція шукає вбивцю білявої машиністки! Три шахти простоюють. Двадцять трое людей померли від харчового отруєння в готелі «Сісайд» і таке інше.),

більшість жителів Чипінг-Клегорна нетерпляче розгортали «Газету» й поринали в місцеві новини. Після побіжного погляду на розділ листів (де знаходили свій повний вираз люта ненависть і ворожнеча) дев'ятеро з десятих передплатників починали уважно читати приватні оголошення. Тут упереміш друкувалися повідомлення про продаж нерухомої власності та про розшук осіб, підозрюваних у скоєнні злочину, про винайм домашніх робітниць, про собак, про свійських тварин і птицю — одне слово, усе те, що могло зацікавити жителів невеличкого села Чипінг-Клегорн.

П'ятниця 29 жовтня не була винятком.

II

Місіс Светенгем відкинула з чола свої гарненькі сиві кучері, розгорнула «Таймс», ковзнула тьмяним поглядом по сторінці ліворуч, дійшла висновку, що «Таймс», за своїм звичаєм, приховує цікаві новини в такий спосіб, що шукати їх марно, скинула оком на інформацію про народження, одруження та смерті, приділивши найбільшу увагу повідомленням про смерть; потім, виконавши в такий спосіб свій обов'язок, відклала «Таймс» і нетерпляче схопила «Чипінг-Клегорн Газет».

Коли через хвилину до кімнати увійшов її син Едмунд, вона вже цілком заглибилася в читання приватних оголошень.

— Доброго ранку, любий, — сказала місіс Светенгем. — Смідли продають свій «даймлер». Вони купили його ще в тридцять п'ятому — давненько вже, хіба ні?

Син щось буркнув під ніс, узяв дві вуджені рибини, налив собі філіжанку кави, сів за стіл і розгорнув «Дейлі Воркер», яку прихилив до тостера.

— «Продаються цуценята бул-мастифа», — прочитала вголос місіс Светенгем. — Бігме, не розумію, як люди при-

мудрюються сьогодні годувати великих собак, — я справді *не розумію*... Ти диви, Селіна Лоренс знову шукає собі кухарку. Якби вона звернулася до мене, я сказала б їй, що давати такі оголошення в газетах — тільки час марнувати. Вона не повідомляє своєї адреси, а дає тільки номер поштової скриньки — якби вона порадилася зі мною, я сказала б їй, що це фатальна помилка, слуги нині зголошуються лише на ті повідомлення, де названо адресу працедавця. І вимагають, щоб її було названо зрозуміло й чітко... «Штучні зуби» — диво та й годі, чому сьогодні такий попит на штучні зуби? «Надзвичайно низькі ціни... Чудові цибулини. Наш найкращий сорт». Якщо вони справді найкращі, то чому ціни на них низькі?.. А ось де: «Дівчина шукає цікаву посаду. Хоче подорожувати». Диви-но, яка розумна! А хто не хоче подорожувати?.. «Такси...» Мені ніколи не подобалися такси — і не тому, що це собака німецький, ми давно вже подолали упередження проти німців — просто вони мені не подобаються та й годі. Так, місіс Фінч, чого вам треба?

Двері прочинилися, й у них просунулися голова й тулуб жінки з похмурим виразом обличчя, в потертому оксамитовому береті.

— Доброго ранку, мем, — сказала місіс Фінч. — Ви дозволите мені тут прибрати?

— Зачекай. Ми снідаємо, — сказала місіс Светенгем. — Ще не закінчили снідати, — додала вона тоном вибачення.

Скинувши поглядом на Едмунда та його газету, місіс Фінч зневажливо пирхнула й зачинила двері.

— Я тільки почав снідати, — сказав Едмунд, а його мати зауважила:

— Ліпше ти не читав би тієї жахливої газети, Едмунде. Місіс Фінч терпіти її не може.

— Не розумію, що має місіс Фінч до моїх політичних поглядів.

— Якби ти бодай належав до робітників, — пояснила свою думку місіс Светенгем. — А ти взагалі нічого не робиш.

— Це велика неправда, — обурено заперечив Едмунд. — Я пишу книжку.

— Я маю на увазі справжню роботу, — сказала місіс Светенгем. — А місіс Фінч нам дратувати не можна. Якщо вона почне нас недолюблювати й перестане приходити, де ми знайдемо іншу хатню робітницю?

— Ми дамо оголошення в «Газету», — сказав Едмунд, посміхаючись.

— Я вже тобі сказала, це нічого не дасть. Тепер, якщо в родині немає старої няньки, яка робить усю домашню роботу й готує на кухні, то справи в такої родини кепські.

— А чому тоді в нас немає старої няньки? Чому ти не подбала, щоб вона була в мене? Про що ти думала?

— У тебе була індійська нянька, любий.

— Ти виявилася непередбачливою матір'ю, — промурмотів Едмунд.

Місіс Светенгем знову поринула в хащі приватних оголошень.

— «Продається не нова газонокосарка». Цікаво... Господи, що за ціна!.. Знову таксі... «Напиши мені або якось дай знати про себе, я в розпачі. Твій Вовчик». Якими дурними прізвиськами люди іноді себе називають!.. «Продаються цуценята кокер-спанієля». Ти пам'ятаєш нашу любов Сьюзен, Едмунде? Вона була кмітливіша за деяких людей. Розуміла кожне слово, яке ти їй скажеш... «Продається буфет у стилі шератон. Справжня сімейна реліквія. Місіс Лукас, «Даяс-Хол»...» Яка ж вона брехлива, ця жінка! Шератон, ви тільки подумайте!..

Місіс Светенгем зневажливо пирхнула й стала читати далі:

— «Усе було помилкою, моя люба. Але кохання не вмирає. У п'ятницю, як завжди. Дж.»... Певно, якісь закохані, що посварилися — а може, це потаємна мова злодіїв, тобі не здається? Знову: «Продаються цуценята такси»... Мені здається, люди трохи схибнулися на розведенні такс. Адже існують інші породи собак. Твій батько Симон розводив манчестерських тер'єрів. Які то були гарненькі цуцики! Мені до вподоби ті собаки, що мають довгі ноги... «Дама, яка виїздить за кордон, продасть свою яхту з двома шикарними каютами»... не зазначено ані розміру, ані ціни... «Оголошується шлюб...» — ні, Едмунде, не шлюб, а вбивство. Що, що? Едмунде, Едмунде, послухай-но, я вперше бачу таке...

«Оголошується вбивство, яке відбудеться у п'ятницю, 29 жовтня, у «Літл-Педоксі» о пів на сьому вечора. Запрошуємо до участі всіх знайомих та друзів».

— Едмунде, чи таке може бути?

— Що ти сказала? — запитав Едмунд, піднявши погляд від своєї газети.

— Відбудеться вбивство, призначене на п'ятницю 29 жовтня... Едмунде, це ж сьогодні.

— А дай-но гляну.

Син узяв газету в матері з рук.

— Але що б це могло означати? — запитала місіс Светенгем із цікавістю в голосі.

Едмунд Светенгем потер перенісся з виразом сумніву.

— Ідеться про якусь вечірку, думаю. Гра у вбивство — чи щось таке.

— Ну, знаєш, — не погодилася з ним місіс Светенгем. — Це надто кумедно й трохи по-дурному давати в газеті таке оголошення. Зовсім не схоже на Летицію Блеклок, що завжди здавалася мені жінкою з надзвичайно тверезим розумом.

— А може, на неї вплинули ті веселі юні створіння, що оселилися в її домі?

— Це надто пізні оголошення, чи не так? Сьогодні. Ти думаєш, запрошують і нас?

— Тут сказано: «Запрошуємо до участі всіх знайомих та друзів», — зазначив син.

— Знаєш, мені зовсім не до вподоби ця новочасна мода запрошувати людей, — рішуче заявила місіс Светенгем.

— У такому разі не йди туди, мамо.

— Не піду, — погодилася місіс Светенгем.

Запала мовчанка.

— Ти нарешті з'їси цю останню грінку, Едмунде?

— Знаєш, мамо, я думав, що моє правильне харчування важить для тебе більше, аніж те, коли ця стара карга прибере зі столу.

— Тихше, любий, вона може тебе почути... Едмунде, а що відбувається, коли на вечірці грають у вбивство?

— Я, власне, точно не знаю... Вони приколюють на тебе папірці чи щось таке... Хоч ні, їх, здається, тягнуть із капелюха. І хтось витягує папірець жертви, а хтось — детектива, а потім вони вимикають світло, і хтось плескає тебе по плечу, а ти кричиш, падаєш і прикидаєшся мертвим.

— А знаєш, це навіть цікаво.

— А по-моєму, збіса нудно. Я не піду.

— Дурниці, Едмунде, — сказала місіс Светенгем із твердою рішучістю в голосі. — Я піду, а отже, і ти підеш зі мною. І нема про що тут балакати!

III

— Арчі, — сказала місіс Істербрук, звертаючись до свого чоловіка, — послухай-но!

Полковник Істербрук не звернув на неї уваги, бо вже давно роздратовано пирхав, читаючи якусь статтю в «Таймс».

— Головна біда цих хлопців у тому, — сказав він, — що жоден не має бодай приблизного уявлення про Індію! Бодай приблизного!

— Я знаю, мій любий, я знаю.

— Якби вони його мали, то не писали б таку нісенітницю!

— Я знаю, Арчі, але послухай ось це:

«Оголошується вбивство, яке відбудеться у п'ятницю, 29 жовтня, у «Літл-Педоксі» о пів на сьому вечора. Запрошуємо до участі всіх знайомих та друзів».

Вона замовкла і з переможним виглядом подивилася на чоловіка.

Полковник Істербрук у відповідь глянув на неї поблажливо, але без найменшого інтересу.

— Це гра в убивство, — сказав він.

— Справді?

— Атож. — Він відірвав погляд від своєї газети й провадив: — Мушу тобі сказати, це дуже цікава гра, якщо вона правильно організована. Вона вимагає участі чоловіка, який добре знає правила. Ви тягнете жереб. Оголошують, що в кімнаті присутній убивця, ніхто не знає, хто він. Вимикають світло. Убивця обирає жертву. Жертва рахує до двадцяти, а тоді лунає передсмертний зойк. Після цього береться до роботи той, кому випало бути детективом. Він усіх допитує. Де вони були, що робили, — й у такий спосіб намагається

з'ясувати, хто з них убивця. Атож, це дуже цікава гра — у тому випадку, коли «детектив» бодай трохи знає про те, що таке поліційна робота.

— Як, наприклад, ти, Арчі. Адже ти брав участь у розслідуванні всіх найцікавіших злочинів, що мали місце в нашій окрузі.

Полковник Істербрук поблажливо усміхнувся і хвацько крутнув вуса.

— Так, Лоро, — промовив він. — Я справді дещо їм підказав.

І він випростав плечі.

— Даремно міс Блеклок не попросила, щоб ти допоміг їй розплутати й цю справу.

Полковник пирхнув.

— Але ж у неї зараз живе той молодий жевжик. Племянником чи ким він там їй доводиться. Мабуть, то він її намовив. Це ж треба додуматися — опублікувати таке оголошення.

— Воно надруковане на шпальті хроніки приватних подій. Ми могли б його не помітити. Це запрошення, чи не так, Арчі?

— Вельми дивне запрошення, я вважаю. Якщо й справді в такий спосіб вони запрошують людей до себе, то на мене хай не розраховують.

— Не кажи такого, Арчі, — у голосі міс Істербрук пролунали благальні нотки.

— Якщо мене запрошують, то надто пізно. Хіба вони не знають, що я можу бути зайнятий?

— Але ж ти не зайнятий, любий? — сказала міс Істербрук, знизивши голос і в такий спосіб надавши йому переконливішого звучання. — І я вважаю, Арчі, ти повинен піти — хоч би для того, щоб допомогти бідолашній міс Блеклок виплутатися з халепи. Я переконана, вона сподівається на твою допомогу. Адже ти так багато знаєш про роботу поліції та поліційні процедури.

Увесь її задум зазнає краху, якщо ти не прийдеш і не підкажеш їй, як досягти успіху. Адже сусідам треба допомагати!

Місіс Істербрук схилила набік голову, струснувши волоссям, що було відбілене пергідролем.

— Якщо ти й справді так думаєш, Лоро...

Полковник Істербрук знову крутнув свого сивого вуса з вельми поважним виглядом і поблажливо подивився на свою пухнасту маленьку жіночку. Місіс Істербрук була найнаймні на тридцять років молодша за свого чоловіка.

— Якщо ти й справді так думаєш, Лоро, — повторив він, — то я піду.

— Гадаю, це твій обов'язок, Арчі, — врочистим голосом промовила місіс Істербрук.

IV

«Чипінг-Клегорн Газет» принесли також до садиби «Боулдерс», де в трьох мальовничих, сполучених між собою котеджах жили міс Гінчкліф та міс Мергатройд.

— Гінч!

— Чого тобі, Мергатройд?

— Де ти?

— У курнику.

— Справді?

Обережно ступаючи по високій вологій траві, Емі Мергатройд підійшла до своєї подруги. Ця остання, вдягнена у вельветові штани та військовий кітель, готувала курям корм, нахилившись над тазом, огорнутим не вельми смачною парою, і розтираючи долонями суміш зі звареного лушпиння картоплі та капустяних качанів.

Вона обернула по-чоловічому стрижену голову з обвітраним обличчям і подивилася на подругу.

Емі Мергатройд, повненька жінка з приязним виразом обличчя, була у твідовій спідниці та в мішкуватому яскравосиньому пуловері. Схожа на пташине гніздо кучма її сивого волосся була досить розкуйовджена, і вона геть засапалася.

— Ось послухай-но, — сказала вона, намагаючись перевести дух, — яке оголошення надрукувала «Газета» — що б це могло означати?

«Оголошується вбивство, яке відбудеться у п'ятницю, 29 жовтня, у «Літл-Педоксі» о пів на сьому вечора. Запрошуємо до участі всіх знайомих та друзів».

Дочитавши, вона замовкла, важко дихаючи, і чекала, коли подруга скаже своє авторитетне слово.

— Нісенітниця, — промовила Гінчкліф.

— Це так, але що, ти думаєш, вона означає?

— Думаю, хтось забагато випив.

— Чи можна це сприймати як запрошення?

— Ми довідаємося, що це означає, коли прийдемо туди, — сказала Гінчкліф. — Хтось хильнув зіпсованого хересу, думаю. Ти ліпше не стій на траві, Мергатройд. У тебе досі на ногах хатні капці. Вони вже просякли водою.

— Ой, лишенько! — Емі Мергатройд із жалем подивилася на свої ноги. — Скільки яєць сьогодні?

— Семеро. Ота клята курка досі квочче. Я мушу загнати її в клітку.

— Дивний спосіб запрошувати гостей, тобі не здається? — запитала Мергатройд, маючи на увазі оголошення в «Газеті», і якийсь дивний замріяний смуток пролунав у тоні її голосу.

Але подруга була зліплена з набагато твердішого тіста. Уся її увага була зосереджена на боротьбі з бунтівливою птахою,

а тому жодне газетне оголошення, хоч би яким воно було загадковим, не могло відвернути її увагу.

Брѣохаючи по багнюці, вона копнула ногою зозулясту курку. У відповідь пролунало голосне й обурене кудкудакання.

— Ліпше буде завести качок, — сказала міс Гінчкліф. — З ними набагато менше мороки.

V

— Диво та й годі! — сказала місіс Гармон, говорячи через стіл до свого чоловіка, превелебного Джуліана Гармона. — У міс Блеклок готуються скоїти вбивство.

— Убивство? — запитав її чоловік із легким подивом у голосі. — Коли?

— Здається, сьогодні надвечір... Атож, о пів на сьому. О, як тобі не пощастило, любий, адже на той час тобі треба готуватися до конфірмації. А ти ж так любиш убивства!

— Я не зовсім розумію, про що ти говориш, Пампушко.

Місіс Гармон, яку звали Діаною, але за пухке тіло та кругле личко ще змалечку прозвали Пампушкою, подала йому через стіл «Газету».

— Ось читай. Це там, де друкують оголошення про продаж старих фортепіано та штучних щелеп.

— Яке чудернацьке оголошення!

— А й справді чудернацьке, — радісно погодилася Пампушка. — Хто б міг подумати, що міс Блеклок захоплюється вбивствами та іншими такими іграми? Думаю, молоді Сімонси підкинули їй цю думку — хоча Джулія Сімонс не полюбляє вбивств, такі розваги здаються їй надто грубими. А проте дуже шкода, любий, що ти не можеш там бути. Хай там як, а я піду й про все тобі розповім, хоч і не маю особливого бажання туди йти, бо мені не до вподоби ігри, що відбуваються

в темряві. Вони мене лякають, і я щиро сподіваюся, що вбиватимуть не мене. Бо якщо хтось несподівано покладе руку мені на плече й прошепоче: «Ти мертва», моє серце так стрепенеться, що я можу померти й *насправді*. Ти думаєш, таке може статися?

— Ні, Пампушко. Я думаю, ти помреш старою, старою бабусею — разом зі мною.

— І ми помremo в один день і нас поховають в одній могилі. Це було б чудово.

На думку про таку радісну перспективу Пампушка розквітла усмішкою, від вуха до вуха.

— Та ти просто-таки променишся від щастя, Пампушко, — сказав її чоловік, усміхаючись.

— А хто не почував би себе щасливим на моєму місці? — запитала Пампушка голосом, у якому проступали нотки певної збентеженості. — Адже я маю тебе, і Сьюзен, і Едварда, й усі ви любите мене, і вам байдуже, що я така дурненька... І сонце сяє так яскраво! І так приємно жити в такому великому й такому затишному домі!

Превелебний Джуліан Гармон окинув поглядом простору й порожню їдальню і кивнув головою з виразом сумніву на обличчі.

— Деяким людям не вельми припало б до смаку жити в такому великому й неадаптованому домі, де гуляють протяги.

— А я люблю просторі кімнати. Усі приємні пахощі знадвору проникають сюди й залишаються тут. І можна почувати себе вільно, залишати речі, де завгодно, все одно безлад не буде помітний.

— Тут немає ані сучасного кухонного обладнання, ані центрального опалення. За таких умов тобі доводиться працювати дуже багато, Пампушко.

— І зовсім ні, Джуліане. Я підхоплююся з ліжка о пів на сьому, розпалюю вогонь під казаном, метнуся туди, метнуся сюди, і до восьмої години вже все зроблено. І в домі в мене порядок — хіба ні? Підлогу до дзеркального блиску натерто воском, у всіх вазах осінні листя. Прибирати у великому будинку навіть легше, ніж у малому. Ти маєш змогу крутитися набагато швидше, витираючи підлогу та речі, бо твій зад не натикається на меблі, як то буває в малих кімнатах. І мені дуже подобається спати у великій холодній кімнаті — так приємно згорнутися в калачик під ковдрою, висунувши з-під неї лише ніс, який підказує тобі, як воно там, зовні. І тобі доводиться чистити однакову кількість картоплі й мити однакову кількість тарілок, незалежно від того, у якому домі ти живеш — великому чи малому. А подумай, як приємно Едвардові та Сьюзен гратися в просторій і порожній кімнаті, де можна будувати скільки завгодно іграшкових залізниць та влаштовувати чаювання для ляльок, не турбуючись про те, що потім доведеться все це прибрати. А хіба погано, коли в домі вистачає місця для багатьох гостей? Мені шкода Джімі Саймса та Джоні Фінча, адже їм обом довелося жити з батьками своїх дружин. А я вважаю, Джуліане, що жити в домі батьків дружини — то велика радість для обох. Ти дуже добре ставишся до моєї матері, а проте навряд чи тобі захотілося б жити в одному домі з нею та з моїм татом. Та й мені цього не хотілося б. Я почувала б себе малою дівчинкою.

Джуліан з усмішкою подивився на неї.

— А ти й справді досі схожа на малу дівчинку, Пампушко.

Щодо самого Джуліана Гармона, то природа створила його за моделлю шістдесятирічного чоловіка. Проте йому ще бракувало років двадцять п'ять, аби реально дожити до визначеного йому природою віку.

— Я знаю, що дурненька...

— Ти не дурненька, Пампушко. Ти дуже розумна жінка.

— Ні, неправда. Мій інтелект геть убогий. Хоч я й докладаю зусиль, щоб його розвинути... І мені дуже подобається, коли ти починаєш розповідати про книжки, історію і все таке. Хоч, можливо, не варто було читати мені вечорами Гібона, бо якщо надворі завиває холодний вітер, а біля вогню тепло й затишно, то коли я слухаю Гібона, мені чомусь дуже хочеться спати.

Джуліан засміявся.

— Але я люблю слухати тебе, Джуліане. Розкажи мені знову про старого вікарія, який проповідував про Ахашвероша.

— Ти вже знаєш цю історію напам'ять, Пампушко.

— Але розкажи мені її знову. Будь ласка.

Чоловік поступився.

— То був старий Скримгур. Якось один чоловік зайшов до його церкви й побачив, що він вихилився з казальниці й палко проповідує, звертаючись до кількох денних прибиральниць. Він погрожував їм пальцем і казав: «Я знаю ваші чорні думки. Ви думаєте, що великий Ахашверош, про якого згадується у Святому Письмі, це Артаксеркс Другий. Але він не був Артаксерксом Другим! — І святий отець докінчив неймовірно врочистим і переможним тоном: — Він був Артаксерксом Третім!»

Джуліан Гармон ніколи не вважав цю історію дуже кумедною, але вона завжди смішила й розвеселяла Пампушку.

У кімнаті пролунав її дзвінкий сміх.

— Ото старий чудій! — вигукнула вона. — Я думаю, і ти колись станеш таким, Джуліане.

Вигляд у Джуліана був доволі збентежений.

— Знаю, — смиренно погодився він. — Я відчуваю, що мені далеко не завжди щастить ясно і просто пояснити людям той чи інший текст зі Святого Письма.

— Я б на твоєму місці не тривожилася, — сказала Пампушка, підводячись і збираючи використаний посуд на тацю. — Місіс Бат сказала мені вчора, що Бат, який ніколи не ходив до церкви і здобув славу місцевого атеїста, тепер щонеділі приходять послухати твою проповідь.

Вона провадила, з великою точністю зображуючи досконало витончений голос місіс Бат:

— Лише вчора, мем, Бат сказав у розмові з містером Тімкінсом із Літл-Ворсдейла, що ми маємо справжнє вогнище культури тут, у Чипінг-Клегорні. Ти, мовляв, не містер Гос, який у Літл-Ворсдейлі промовляє до своїх парафіян так, ніби перед ним неодуковані діти. Зате ми маємо змогу прилучитися до справжньої культури — саме так висловився містер Бат. В особі нашого вікарія ми маємо високоосвіченого джентльмена, який здобув освіту в Оксфорді, а не в Мілчестері, і він щедро ділиться з нами скарбами своїх знань. Він розповідає нам усе, що йому відомо про римлян і греків, а також про вавилонян та асирійців. І навіть свого kota, сказав Бат, наш вікарій назвав ім'ям одного з асирійських царів. Отож, ти здобув тут уже чималу славу, — з тріумфальною радістю закінчила свою промову Пампушка. — О Господи, мені слід поквапитися зі своєю роботою, бо я ніколи її не закінчу. Ходімо зі мною, Тиглат-Паласаре, я дам тобі кістки від оселедця.

Відчинивши двері і вправно притримуючи їх ногою, вона проскочила крізь них із навантаженою тацею, голосно наспівуючи не вельми мелодійним голосом свою власну версію відомої спортивної пісні:

День чудовий — для когось останній,
Линуть пахощі квітів весняних,
І нам буде весело тут...

Брязкіт посуду, вивантаженого у зливальницю, заглушив наступні слова, та коли превелебний Джуліан Гармон виходив із дому, він почув останній триумфальний рядок:

Бо сьогодні когось уб'ють!

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Сніданок у «Літл-Педоксі»

I

У «Літл-Педоксі» також снідали.

Міс Блеклок, жінка років шістдесяти, власниця будинку, сиділа за столом на чільному місці. На ній був простий сільський костюм із твідової тканини, до якого абсолютно не личило намисто з великих фальшивих перлин, що охоплювало її шию. Вона читала статтю Лейна Норкота в «Дейлі-Мейл». Джулія Сімонс ліниво переглядала «Телеграф». Патрік Сімонс розв'язував кросворд, надрукований у «Таймс». Міс Дора Баннер зі щирим ентузіазмом приділила всю свою увагу місцевій газеті.

Міс Блеклок стиха засміялася, Патрік промурмотів: «*Принятний, а не пристойний* — ось де я помилився».

Аж раптом від Дори Баннер долинув звук, вельми схожий на кудкудання наполоханої курки.

— Леті, Леті, ти бачила? Що б це могло означати?

— У чому річ, Доро?

— Якесь дуже дивне оголошення. Тут написано, що в «Літл-Педоксі» — саме тут, а не десь-інде — сьогодні надвечір буде скоєне вбивство. Що за нісенітниця?

— Дай-но подивитися...

Дора Баннер слухняно тицьнула газету в простягнуту руку міс Блеклок, тремтячим пальцем показуючи на дивне оголошення.

— Ось воно, Леті, ти тільки глянь.

Летиція Блеклок подивилася на вказані рядки. Її брови смикнулися вгору. Вона окинула швидким і пильним поглядом усіх, хто сидів за столом. Потім прочитала оголошення вголос:

«Оголошується вбивство, яке відбудеться у п'ятницю, 29 жовтня, у «Літл-Педоксі» о пів на сьому вечора. Запрошуємо до участі всіх знайомих і друзів».

— Патріку, це твої штучки?

Її позначений доскіпливим роздратуванням погляд зупинився на вродливому й безтурботному обличчі молодика, що сидів на протилежному кінці столу.

Молодик рішуче запротестував:

— Звичайно, ні, тітко Леті. Звідки ви взяли, що я причетний до того дивного оголошення?

— Бо воно цілком у твоєму стилі, — похмуро кинула міс Блеклок. — Мені здалося, що таким могло бути твоє уявлення про жарт.

— Про жарт? Та нічого подібного.

— А як ти, Джуліє, це не твоя витівка?

— Звичайно, ні, — відповіла Джулія зі змудженим виразом обличчя.

— А чи, бува, не місіс Геймс... — і Дора Баннер подивилася на порожнє місце, де щойно сиділа за сніданком якась особа.

— О ні, не думаю, що наша Філіпа може спробувати насмішити когось, — сказав Патрік. — Вона надто серйозна жінка.

— Але в чому тут жарт? — запитала Джулія, позіхаючи. — Що ця нісенітниця могла б означати?

Міс Блеклок повільно промовила:

— Якась дурна містифікація абощо.

— Але чому? — вигукнула Дора Баннер. — Яка її мета? Цей жарт здається мені дуже дурним. І в нього поганий смак.

Її відвислі щоки обурено загойдалися, а короткозорі очі спалахнули обуренням.

Міс Блеклок усміхнулася їй.

— Не треба так перейматися, Банні, — сказала вона. — Хтось має вельми ідіотське уявлення про гумор, і мені хотілося б знати, хто.

— Тут сказано, що вбивство буде скоєно сьогодні, — зазначила Дора Баннер. — Сьогодні о пів на сьому вечора. Що станеться, як ви гадаєте?

— До нас прийде смерть! — сказав Патрік похмурим і моторошним голосом. — Солодка смерть.

— Не верзи дурниць, Патріку, — сказала Летиція Блеклок, коли міс Баннер нажахано зойкнула.

— Я мав на увазі лише той особливий торт, який готує Міці, — сказав Патрік тоном вибачення. — Хіба ви не знаєте, що ми називаємо його «Солодкою смертю»?

Міс Блеклок неухважно посміхнулася.

— Але все ж таки, що ти думаєш, Леті... — ніяк не хотіла заспокоїтися міс Баннер.

Подруга урвала її голосом, який звучав із веселою безтурботністю:

— Одне я знаю напевне, — заявила вона. — О пів на сьому сюди зійдеться півсела, що тремтітиме від цікавості. Я повинна перевірити, чи ми маємо бодай якісь запаси хересу в домі.

II

— Ти стурбована, Леті, хіба ні?

Міс Блеклок стрепенулася. Вона сиділа за своїм письмовим столом, неуважно малюючи рибок на промокальному папері. Вона подивилася на стривожене обличчя своєї давньої приятельки.

Вона не знала, що їй сказати Дорі Баннер. Вона знала тільки те, що треба якось заспокоїти Банні. Хвилини зо дві вона мовчала, обмірковуючи ситуацію.

Вона й Дора Баннер ходили разом до школи. Дора була тоді гарненькою, світловолосою, синьоокою і досить дурною дівчинкою. Те, що вона була дурна, мало важило, бо її веселість, завжди піднесений настрій і врода робили з неї вельми приємну подругу. Вона мала б одружитися — так думала тоді Летиція — з якимсь приємним військовим або сільським адвокатом. Вона була наділена стількома позитивними якостями — приязною вдачею, благочестям, відданістю. Проте життя виявилось немилосердним до Дори Баннер. Їй довелося самій заробляти собі на хліб. Усе, за що вона бралася, вона робила вельми сумлінно, але нічого в неї не виходило.

Подруги втратили одна одну з виду. Але півроку тому міс Блеклок одержала від неї листа, розгубленого, патетичного листа. Здоров'я Дори дуже погіршилося. Вона мешкала в одній кімнаті, намагаючись прожити на свою пенсію зі старості. Намагалася щось заробити собі шиттям, проте її покручені ревматизмом пальці погано згиналися. Вона згадала про те, як вони дружили у школі, — відтоді життя розлучило їх, але чи не могла б шкільна подруга бодай трохи зарадити у її нинішній скруті?

І міс Блеклок піддалася несподіваному спалаху співчуття. Бідолашна Дора, бідолашна гарненька й пухкенька Дора.

Вона поїхала й забрала Дору з її комірчини, поселила у своєму будинку, переконавши саму себе в тому, що хатня робота стає надто тяжкою для неї. «Я потребую, щоб хтось допомагав мені в домі». Лікар сказав, що терпіти їй доведеться недовго, але іноді міс Блеклок здавалося, що бідолашна старенька Дора стала для неї надто тяжким випробуванням. Вона все плутала, дратувала темпераментну домашню робітницю-чужоземку, постійно помилялася з підрахунком білизни, губила чеки та листи — й іноді доводила міс Блеклок, що була жінкою компетентною і практичною, мало не до сказу. Бідолашна й непутяща старенька Дора, така віддана, так хоче допомогти й так пишається з того, що хтось потребує її допомоги, — а проте покластися на неї ні в чому не можна.

Вона різко відповіла:

— Не треба, Доро. Я ж тебе просила...

— Ой, пробач, — сказала міс Баннер із виразом провини на обличчі. — Я знаю. Забула. Але ж ти справді стурбована, хіба ні?

— Стурбована? Ні. Якщо й стурбована, — поправилася вона, то зовсім з іншої причини. Адже ти маєш на увазі те ідіотське повідомлення в «Газеті»?

— Так. Навіть якщо це жарт, то він здається мені дуже злісним і недобрим.

— Злісним і недобрим?

— Атож. Я бачу в такому жарті багато злості. Тобто це не такий жарт, який може розвеселити людину й поліпшити її настрій.

Міс Блеклок подивилася на подругу. Лагідні очі, довгий упертий рот, злегка кирпатий ніс. Бідолашна Дора, така схиблена, з таким неймовірним безладом у голові, з таким ба-

жанням бути корисною — і тут така проблема. Люба й метушлива стара ідіотка — а проте зуміла зберегти в собі відчуття вартісного й неwartісного, доброго і злого.

— Думаю, ти маєш слухність, Доро, — сказала міс Блеклок. — Це лихий жарт.

— Мені він дуже й дуже не до вподоби, — сказала Дора Баннер із несподіваною твердістю в голосі. — Він лякає мене. — І несподівано додала: — І він лякає тебе, Летиціє.

— Дурниці, — бадьорим голосом заперечила міс Блеклок.

— Він небезпечний. Я переконана в цьому. Він наче одна з тих бомб, що їх надсилають людям поштою в запакованих бандеролях.

— Люба моя, ідеться лише про якогось бовдура, що хоче показати себе великим жартівником.

— Але в цьому нема нічого кумедного.

А й справді, у цьому не було нічого кумедного... Думки міс Блеклок відбивалися в неї на обличчі, і Дора переможно вигукнула:

— Ось бачиш! Ти теж так думаєш!

— Але ж, Доро, любач...

Вона не докінчила фразу. Двері рвучко відчинилися, і до кімнати забігла схвильована молода жінка, чії добре розвинені груди збуджено здіймалися й опускалися під обтислою кофтиною джерсі. На ній була широка спідниця з тугим поясом, а чорні коси з масним відтінком були укладені вінцем навколо голови. Чорні очі метали іскри.

— Мені могли говорити до вас чи ні? — запитала вона, перевівши дух.

Міс Блеклок зітхнула.

— Авжеж, Міці, у чому річ?

ЗМІСТ

<i>Розділ перший.</i> Оголошено вбивство	9
<i>Розділ другий.</i> Сніданок у «Літл-Педоксі».. . . .	24
<i>Розділ третій.</i> О пів на сьому вечора	32
<i>Розділ четвертий.</i> Готель «Роял Спа»	47
<i>Розділ п'ятий.</i> Міс Блеклок і міс Баннер.	56
<i>Розділ шостий.</i> Джулія, Міці й Патрик.	69
<i>Розділ сьомий.</i> Інші свідки	78
<i>Розділ восьмий.</i> На сцену подій виходить міс Марпл.	95
<i>Розділ дев'ятий.</i> Про двері	113
<i>Розділ десятий.</i> Піп та Емма	123
<i>Розділ одинадцятий.</i> Міс Марпл приходить на чай.. . . .	137
<i>Розділ дванадцятий.</i> Вранішня діяльність у Чипінг-Клегорні.	142
<i>Розділ тринадцятий.</i> Вранішня діяльність у Чипінг-Клегорні (продовження)..	155
<i>Розділ чотирнадцятий.</i> Подорож у минуле.. . . .	171
<i>Розділ п'ятнадцятий.</i> Солодка смерть	182
<i>Розділ шістнадцятий.</i> Інспектор Кредок повертається.	192
<i>Розділ сімнадцятий.</i> Альбом	199
<i>Розділ вісімнадцятий.</i> Листи	208
<i>Розділ дев'ятнадцятий.</i> Реконструкція злочину	223
<i>Розділ двадцятий.</i> Міс Марпл зникла.	237
<i>Розділ двадцять перший.</i> Три жінки	250
<i>Розділ двадцять другий.</i> Правда	265
<i>Розділ двадцять третій.</i> Вечір у будинку вікарія.	268
<i>Епілог.</i>	296

Літературно-художнє видання

КРИСТІ Аґата
Оголошено вбивство
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Стратілат*
Редактор *Г. В. Пагутяк*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректори *О. О. Старова, О. В. Сосонна*

Підписано до друку 11.01.2018. Формат 70x100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literatyna». Ум. друк. арк. 12,255.
Наклад 4500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці художників,

перекладачів, редакторів

e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Крісті А.

К82 Оголошено вбивство : роман / Агата Крісті ; пер. з англ.
В. Шовкуна. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейно-
го Дозвілля», 2018. — 304 с.

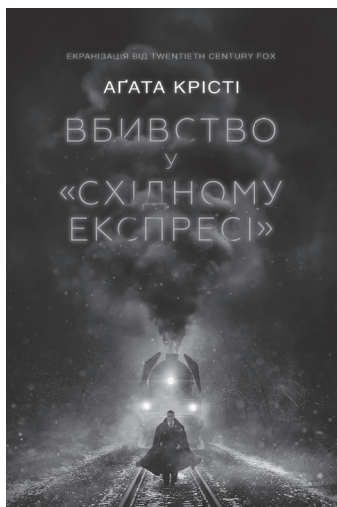
ISBN 978-617-12-4567-9

ISBN 978-0-00-728258-6 (англ.)

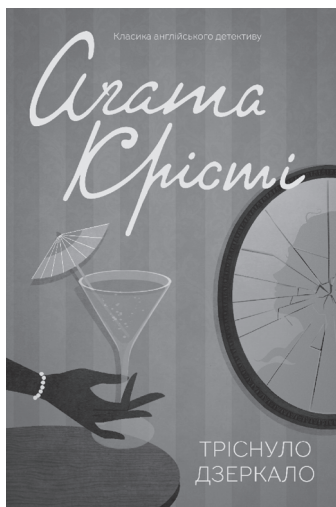
Оголошення в щоденній газеті неабияк заінтригувало мешканців англійської провінції: їх запрошено на дивну виставу — вбивство. Охочі подивитися на це, а їх виявилось чимало, певно, забули, що весь світ — театр, а люди в ньому — актори, а не глядачі. Тож ролі жертв уже розподілено...

Тільки старенькій міс Марпл до снаги викрити загадкового постановника кривавої драми.

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)

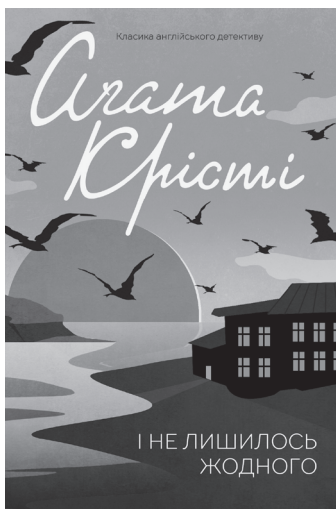

Еркуль Пуаро мусить терміново виїхати до Британії, але вільних місць у «Східному експресі» вже немає. Його виручає давній друг. Американець Ретчетт, що видається Пуаро надто підозрілим, просить детектива стати його охоронцем. Але той відмовляється. Уночі Пуаро весь час будитимуть різні звуки, а потім настане тиша — через снігові замети поїзд зупинився десь у Югославії, пасажери нервуються, а дивний містер Ретчетт лежить мертвим у своєму купе...

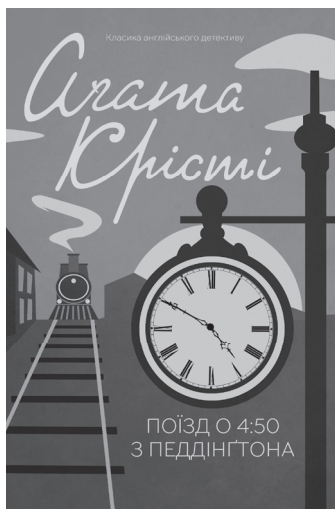

Під час урочистого прийому в будинку знаменитої акторки Марини Грег на очах гостей несподівано померла жінка. Провінційна поліція, як зазвичай, зайшла в глухий кут. Тож до розслідування долучається міс Марпл з її власною детективною метою. Та запобігти іншим смертям не вдається...

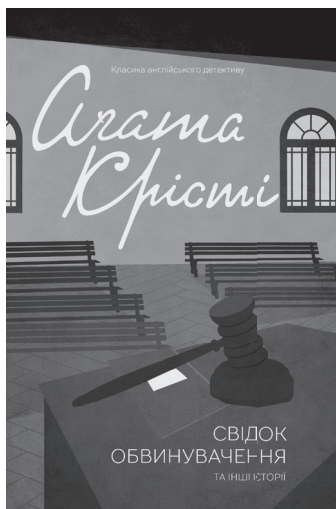
Десятеро незнайомих опинилися на далекому Солдатському острові: усі отримали дивне запрошення приїхати сюди, до розкішного будинку. Однак поки вони не розуміють, хто і для чого їх викликав... Через певний час починається жахіття: хтось жорстоко й вигадливо вбиває гостей, а зі столу, на якому стояло рівно десять порцелянових статуєток, перед кожним убивством зникає одна... Хто за цим стоїть? Як ця моторозна історія пов'язана із дитячою лічилкою? І, головне, хто наступний?

Немає тіла — немає вбивства. А старенькій леді, яка начебто побачила злочин з вікна потяга, певно, примарилося. Але міс Марпл надто добре знає свою приятельку, щоб із цим погодитись і сидіти склавши руки. І ось уже тіло знайдене в респектабельному, хоча й занедбаному англійському маєтку. Залишається встановити особу жертви та її ката. Самому Скотленд-Ярду тут не впоратись. Навіть міс Марпл знадобиться допомога друзів...

Багато хто в селі бажав смерті церковному старості, полковнику Протеро, і якось його застрелили просто в будинку вікарія, залишивши на столі годинник, що зупинився, і недописаний лист до господаря маєтку. Двері дому були навстіж розчинені, тож під підозрою всі, аж доки вбивця сам не приходить до поліції. Хтось інший, але тільки не досвідчена міс Марпл, повірив би, що злочин отак легко розкрити. Тим більше що у вбивстві зізнається ще одна особа...

До відомого адвоката звертається чоловік на ім'я Леонард Воул, якого звинувачують у вбивстві однієї літньої пані. Чоловік присягається, що нікого не вбивав. Стає відомо, що він мав приятні стосунки із загиблою, часто бував у неї вдома. За заповітом жінки містер Воул — головний спадкоємець її майна. А це серйозний мотив для вбивства. Під час судового слухання його дружина раптово починає свідчити проти чоловіка... Але навіщо, якщо вона знає, що Леонард не винен?